

Aktualna sytuacja na rynku zbóż

05.06.2007.

05.06.2007 (ARR) - Agencja Rynku Rolnego przedstawia informację na temat aktualnej sytuacji na wyczerpywanie się zapasów krajowych zbóż skutkuje spadkiem ich podaży do skupu.

Według danych GUS w kwietniu br. zakupy zbóż podstawowych z mieszankami wyniosły 141,5 tys. t i były o 32% mniejsze niż przed miesiącem i o 52% mniejsze niż przed rokiem.

Skup pszenicy ukształtował się na poziomie 101 tys. t (w tym pszenicy paszowej – 36 tys. t) i był o 36% mniejszy niż w marcu br. Jednocześnie poziom tego skupu był o 55% niższy niż w tym samym okresie przed rokiem. W ciągu miesiąca obniżyła się podaż żyta do skupu o ok. 33% i w kwietniu br. skup tego ziarna wyniósł 14,5 tys. t. Był on również mniejszy w porównaniu do wielkości W analizowanym miesiącu zmniejszyły się zakupy jęczmienia i wyniosły ogółem

17 tys. t (w tym blisko 9 tys. t jęczmienia paszowego oraz 6 tys. t jęczmienia browarnego). Wielkość dostaw była o 19,5% mniejsza niż miesiąc wcześniej oraz o 13% mniejsza niż w tym samym okresie ub. r. Zwiększyły się natomiast dostawy kukurydzy do skupu i w kwietniu br. wyniosły 22,5 tys. t, tj. o 11,6% więcej niż w poprzednim miesiącu. Poziom skupu był jednak o 26% W ciągu 10 miesięcy bieżącego sezonu (lipiec 2006 r. – kwiecień 2007 r.) łączny

skup zbóż podstawowych z mieszankami (wg danych meldunkowych GUS) był o blisko 25% mniejszy niż w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu i wyniósł

• 3,3 mln t stanowiła pszenica i 0,6 mln t żyto.

W odniesieniu do porównywalnego okresu sprzed roku skup pszenicy i żyta był mniejszy odpowiednio o 25% i 23%.

Handel zagraniczny

Według danych Ministerstwa Finansów w bieżącym roku gospodarczym 2006/2007 (lipiec 2006 r. – marzec 2007 r.) do kraju przywieziono blisko 1,8 mln t ziarna zbóż (w tym 1,1 mln t pszenicy, 159 tys. t jęczmienia i 397 tys. t kukurydzy), tj. prawie 7-krotnie więcej niż w tym samym okresie sezonu 2005/2006. Największy import ziarna odbywał się z krajów sąsiednich, głównie z Niemiec, Węgier i Czech. Jednocześnie w tym czasie z kraju wywieziono 863 tys. t zbóż, z tego najczęściej pszenicy, która w strukturze eksportu stanowiła 59% oraz jęczmienia – 16%, kukurydzy – 11% i żyta – 6%. Poziom eksportu zbóż w sezonie 2006/2007 był o 35% niższy niż w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu.

Agencja Rynku Rolnego administruje obrotem zbożami w handlu zagranicznym wydając pozwolenia na przywóz i wywóz ziarna zbóż oraz jego przetworów poza obszar celny UE. W bieżącym sezonie 2006/2007 (od 1.07.2006 r. do 21.05.2007 r.) ARR wydała pozwolenia na eksport 579,5 tys. t zbóż, głównie pszenicy (479,5 tys. t) i jęczmienia (99,7 tys. t) oraz na import 83 tys. t zbóż, w tym: 30 tys. t

pszenicy durum, 25 tys. t kukurydzy i 10 tys. t jęczmienia.

Działania ARR

Zgodnie z zasadami WPR od 1 listopada 2006 r. do 31 maja 2007 r. mogą być prowadzone zakupy interwencyjne pszenicy, jęczmienia i kukurydzy. Jednak ze względu na wysoki poziom rynkowych cen zbóż w większości krajów Wspólnoty zakupami interwencyjnymi objęto niewielkie ilości ziarna. Łącznie skupiono (stan na 22.05 br.) tylko 3 tys. t zbóż, w tym:

- 1,5 tys. t jęczmienia z Czech oraz

- 1,5 tys. t kukurydzy z Węgier.

Mała podaż zbóż ze względu na niskie ubiegłoroczne zbiory (m.in. w Polsce) skłoniła Komisję Europejską do sprzedaży ziarna z zapasów interwencyjnych na rynek Wspólnoty. Sprzedaż prowadzona jest na cotygodniowych przetargach. Aktualnie wystawiana jest pszenica z Niemiec i Węgier oraz jęczmień z niemieckich, węgierskich, francuskich, fińskich i szwedzkich magazynów interwencyjnych, a także węgierska kukurydza i niemieckie żyto. Dotychczas (stan na 01.06. br.) łączna sprzedaż zbóż na rynek wewnętrzny w całej UE wynosi blisko 7 mln t, w tym:

- 3,1 mln t pszenicy,

- 1,4 mln t jęczmienia,

- 2,9 mln t kukurydzy

- 0,4 mln t żyta.

Mając na uwadze duże zapotrzebowanie na kukurydzę na unijnym rynku, KE zezwoliła na dodatkową (500 tys. t) jej sprzedaż z węgierskich zapasów interwencyjnych. W całej UE w ramach ustalonych limitów do sprzedaży pozostało:

- 128 tys. t pszenicy,

- 243 tys. t jęczmienia,

- 510 tys. t kukurydzy

- 79 tys. t żyta.

W bieżącym sezonie Polska sprzedała na rynek wewnętrzny UE 244,4 tys. t pszenicy (w tym 200 tys. t z przeznaczeniem na mąkę), blisko 42 tys. t jęczmienia i 6,6 tys. t kukurydzy.

Na dzień 27.05.2007 r. w magazynach ARR znajdowało się nadal 360 t jęczmienia z przeznaczeniem na pomoc żywnościową w 2007 r. w ramach programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE”. Natomiast na zapasach Wspólnoty pozostało łącznie ok. 3,5 mln t zbóż, w tym

- 0,3 mln t pszenicy,

- 0,3 mln t jęczmienia,

- 2,8 mln t kukurydzy.

Krajowe ceny skupu zbóż

Zwiększony import zbóż na początku 2007 r. wpłynął na obniżenie cen rynkowych ziarna, lecz nadal utrzymują się one na relatywnie wysokim poziomie. Według danych GUS w kwietniu br. średnia cena skupu pszenicy obniżyła się o 2% w porównaniu do poprzedniego miesiąca i ukształtowała się na poziomie 620 zł/t (bez VAT). Była ona nadal o 56% wyższa niż w tym samym okresie przed rokiem.

Ceny pszenicy wykazują duże zróżnicowanie w przekroju regionalnym. Najwięcej za to ziarno płacono w woj. łódzkim – 641 zł/t i kujawsko-pomorskim – 633 zł/t, a najmniej w woj. pomorskim – 587 zł/t oraz świętokrzyskim – 590 zł/t. W analizowanym okresie cena skupu żyta wyniosła średnio w kraju 580 zł/t i była o ok. 5% niższa niż w poprzednim miesiącu. W porównaniu do notowań cen sprzed roku ziarno to było droższe o 60%.

Ceny żyta były zróżnicowane od 525 zł/t w woj. podkarpackim i 537 zł/t w woj. lubuskim do 636 zł/t w woj. śląskim i lubelskim. W kwietniu br. za jęczmień ogółem płacono średnio w kraju 582 zł/t, tj. o ok. 2% mniej niż miesiąc wcześniej. W tym czasie cena jęczmienia paszowego obniżyła się o 0,7% do 559 zł/t. W odniesieniu do cen notowanych przed rokiem ziarno to było droższe odpowiednio o ok. 51% i 56%. W ciągu miesiąca również cena kukurydzy obniżyła się o 1% i w kwietniu br. wynosiła 591 zł/t. Jednak w odniesieniu do cen notowanych przed rokiem kukurydza była droższa o 45%. W notowaniach tygodniowych (wg danych MRiRW) w okresie 21-27.05.br. cena skupu pszenicy konsumpcyjnej średnio w kraju wynosiła 631 zł/t, żyta konsumpcyjnego 582 zł/t, a jęczmienia paszowego 566 zł/t. Natomiast przeciętna cena kukurydzy ukształtowała się na poziomie 596 zł/t.

Targowiskowe ceny zbóż

W kwietniu 2007 r. za zboże w obrocie targowiskowym płacono o ok. 1% mniej niż przed miesiącem, jedynie poziom cen owsa był nieco wyższy (o 0,4%). Według danych GUS przeciętna cena pszenicy ukształtowała się na poziomie 733 zł/t, jęczmień kosztował 706 zł/t, a żyto 643 zł/t. Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w trzecim tygodniu maja 2007 r. ceny zbóż oferowanych na targowiskach kształtowały się średnio na następującym poziomie: pszenica – 717 zł/t, jęczmień – 691 zł/t, żyto – 614 zł/t, a kukurydza – 792 zł/t.

Ceny zbóż na giełdach towarowych

Na giełdach towarowych nadal jest dużo ofert sprzedaży ziarna z importu, głównie z Czech i Węgier. Mały jest natomiast handel zbożem, zwłaszcza pszenicą konsumpcyjną. Zakłady przetwórcze zgromadziły w zasadzie niezbędne jej zapasy importując ziarno od naszych najbliższych sąsiadów. Od połowy marca br. na cotygodniowych przetargach odbywających się na Warszawskiej Giełdzie Towarowej niewielkie jest zainteresowanie zakupem pszenicy wystawianej przez Agencję Rezerw Materiałowych. Cena wywoławcza została obniżona do 640 zł/t, a mimo to

wystawiana pszenica nie znajduje nabywców. W kwietniu ceny transakcyjne zbóż w obrocie giełdowym obniżyły się o 5-7 % w porównaniu z poziomem marcowym. Aktualnie zaczynają znikać oferty o najniższych stawkach za jęczmień konsumpcyjny oraz żyto przy mniejszej ich

podażą na rynek, co może świadczyć o malejących zapasach tego ziarna. W ostatnim tygodniu maja br. na giełdzie ROL-PETROL żyto konsumpcyjne z dostawą do magazynu zostało sprzedane w cenie 627-635 zł/t. Natomiast pszenicę konsumpcyjną można było kupić w cenie 625-655 zł/t (z dostawą), a pszenicę paszową po 585-635 zł/t. Za jęczmień paszowy trzeba zapłacić 570-620 zł/t (z dostawą), zaś kukurydza krajowa jest dostępna w cenie 555-600 zł/t, a importowana

po 580-650 zł/t (z transportem).

Ceny zbóż na rynkach zagranicznych

W maju br. na rynkach światowych wystąpiły wahania cen pszenicy. Według notowań Reuters'a (za FAMMU/FAPA) z dnia 24.05. br. cena pszenicy SRW Nr 2 na giełdzie w USA wynosiła 177 USD/t (miesięczny spadek o 6%), a HRW Nr 2 – 192 USD/t (spadek o ok. 9%). Natomiast w Argentynie za pszenicę płacono 123 USD/t, tj. o ok. 2% więcej niż przed miesiącem.

Na giełdach europejskich ceny pszenicy konsumpcyjnej wykazywały tendencję do wzrostu i w Niemczech oraz we Francji kształtowały się na poziomie 161 €/t, tj. o ok. 1 % więcej niż miesiąc wcześniej. Na Ukrainie cena pszenicy konsumpcyjnej 3 kl. nie zmieniła się od kilku miesięcy i wynosiła 195 USD/t.

Na giełdzie terminowej w Budapeszcie (BCE) pszenica konsumpcyjna z terminem dostawy w sierpniu br. oferowana była po 182 USD/t. W trzecim tygodniu maja br. ceny jęczmienia paszowego w notowaniach giełdowych we Francji kształtowały się na poziomie 138 €/t (wzrost w ciągu miesiąca o 3,8%), a w Niemczech podobnie jak przed miesiącem, tj. 224 €/t. Natomiast za kukurydzę we Francji uzyskiwano 155 €/t (miesięczny wzrost o 6,9%). Ceny skupu zbóż na rynkach wewnętrznych krajów Unii Europejskiej są zróżnicowane w zależności od warunków popytowo-podażowych. Według danych Komisji Europejskiej w dniach 14-20.05. br. kształtowały się one na poziomie:

• pszenica konsumpcyjna – średnio 154 €/t. Najmniej za to ziarno płacono w Finlandii – 123 €/t i na Węgrzech – 133 €/t, najwięcej w Hiszpanii – 181 €/t, a w Polsce 167 €/t;

• jęczmień paszowy – średnio 147 €/t. Najniższą cenę tego zboża notowano w Finlandii – 120 €/t i w Czechach 121 €/t, najwyższą zaś w Hiszpanii – 174 €/t, wobec 151 €/t w Polsce;

• kukurydza – średnio 155 €/t. Najniższe ceny uzyskiwano na Słowacji – 125 €/t, a najwyższe w Portugalii i Hiszpanii – 180 €/t. W Polsce za to ziarno płacono 158 €/t.

Nina Mirgos-Kilanowska

Rzecznik Prasowy Agencji Rynku Rolnego